

Jakub Jurčík

Příloha k protokolu o SZZ č. Student:

FF JU v Českých Budějovicích

Vysoká škola: Vedoucí * /

Ústav estetiky 27. 8. 2010 bakalářské práce

Datum odevzdání posudku: **Recenzent */**

Mgr. Jan Staněk, Ph.D.

.....

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Estetika trendu v současné společnosti

.....
(téma)

Jakub Jurčík se ve své bakalářské práci pokusil vymezit jev, který nazývá “trendem” a to především s pomocí Mukařovského strukturalismu, Kulkovy teorie kýče a Ecových úvah o masové kultuře z knihy *Skeptikové a těšitelé*. “Protože se trend svou povahou blíží tomu, co Mukařovský označuje za estetickou normu”, začíná úvahou nad jejími odlišnostmi od “trendu”. Dochází k závěru, že “trend”, na rozdíl od estetické normy, směřuje k praktickému cíli, tj. vnucení něčeho konzumentovi. “Trend” je dále chápán (zde už spíše v návaznosti na Eca) jako “(---) produkt masmédií (masové kultury obecně), který je předkládán s charakterem hodnoty, která má vytvořit dojem, že pro jedince coby konzumenta je nutností tuto hodnotu sdílet.” (s.15) Co se vztahu mezi “trendem” a kýčem týká, zdá se, že nejpodstatnějším odlišností je pro autora zdání originality a novosti, na němž se “trend” zakládá. Práci ukončují úvahy o “trendu” a médiích, resp. “trendu” a reklamě (zde se text opírá o McLuhana). Otázka, která se při čtení začne záhy nabízet, je ta, proč vlastně diplomant místo výrazu “trend” nepoužívá v literatuře běžnější slovo “móda” - to se v textu pochopitelně objevuje, ovšem téměř výhradně ve významu navrhování, produkce a marketingu oděvů. To, že on sám při úvahách o “trendu” nemá na mysli nic jiného než módu obecně jakožto záležitost proměnlivého populárního vkusu, je vidět na straně 21, kde čteme: “Z punku se stala módní vlna, trend (---).” Další otázkou, která nutně navazuje na tu předchozí, je: Proč bakalářská práce o módě nepracuje s teoretickými texty o módě? “Trend” je zde chápán jako záležitost modernity, je proto závažným nedostatkem, pokud se ignorují její už klasické analýzy, které se zabývají proměnlivostí populárního vkusu, jako je třeba Simmelův esej *Móda*, nemluvě např. o pozdějších studiích Barthesových. Prvně zmíněný esej je příkladem textu, který mohl diplomantovi pomoci ujasnit některé základní pojmy a problémy a vyhnout se mnohým naivnostem a trivialitám, kterými se jeho práce hemží. Přinejmenším zarážející dále je, že práce, která má v názvu slovo “estetika”, vůbec nebere v potaz klíčový význam kategorie nápodoby pro dialektiku zařazení a sebeodlišení, jíž se úvahy o podléhání “trendu” nemohou vyhnout. Stejně tak chybí jakákoliv reflexe vztahu mezi “trendem” a stylem, což je další výslovně estetické téma (pojmem stylu se práce vůbec nezabývá, byť na str. 21 je vidět, že si autor souvislost “trendu” a stylu uvědomuje); podobně se autor vůbec nezmiňuje o související problematice vkusu. Co mám na mysli, mluvím-li o četných triviálních tvrzeních? Autor například dochází k závěru, že okázalé vyhraňování se vůči komerci je dobře

zpeněžitelné (s.20-23), či k názoru, že dokud se něco prodává, není třeba to měnit, což nám ovšem sděluje následujícími slovy (mluví se stále o “trendu”): “Je-li aktuální a úspěšný (myšleno z hlediska zájmu publika), je dynamika jeho změny zpomalena (aniž by přestala platit úplně) v zájmu co největšího využití stávající „produktivní“ situace. Je-li neaktuální, nebo ztratí charakter nového či úspěšného, jeho existence je ukončena, nebo změněna v cokoli, co by onu nutnost aktuálního splňovalo. Mechanismus trendu je naprosto závislý na aktuálnosti, s ní spojeném využití potenciálu trendu a přeměnění onoho potenciálu v materiální hodnotu, tedy v zisk.” (s.16) Pasáž je výmluvnou ukázkou stylu práce, která často halí samozřejmosti do těžko proniknutelných formulací a zaměňuje odbornost s nesrozumitelností. Zbytečnou komplikovanost pak střídá nepřipustné zjednodušování (např. chápání modernismu jako odklonu od “klasičnosti”, s.17). Četbu dále ztěžuje množství překlepů a syntaktických chyb (“Dalším specifikem estetické normy, kterými se tato odlišuje od ostatních norem, popisuje Mukařovský následovně (---)” (s.11), nemluvě o pravopisných chybách typu “vymícení” (s.23) a o tom, že student by si neměl plést povědomí s podvědomím (s.8).

Práce má příliš široký záběr - na ploše zhruba 40 stran se těžko dá odpovídajícím způsobem sledovat fenomén módy v kontextu estetickém, sociologickém, ve vztahu k teorii masové kultury a mediální teorii, zvláště pokud autor staví na tak omezeném výběru literatury. V textu jsou nejcennější pasáže, kde se autor pokouší propojit své úvahy o “trendu” s Mukařovského strukturalismem - zde se setkáme s jistou mírou samostatnosti a invence. Práci proto **doporučuji k obhajobě s hodnocením dobře.**

dobře

Návrh na klasifikaci bakalářské práce:

.....
podpis recenzenta bakalářské práce

Čes. Budějovicích 27. 8. 2010
V dne

